

Svezak 3, broj 15

oktobar 2022.

VIJESTI O BORBI PROTIV TERORIZMA

ZA I O BALKANU

U OVOM BROJU

Vijesti i informacije o antiterorističkim naporima - 1

Sjeverna Makedonija stavila na crnu listu 15 stranih terorističkih boraca zbog finansiranja terorizma, vrbovanja i propagande - 2

Njemačka vratila 12 državljana iz kampa Roj u Siriji - 2

Stručnjaci UN-a upozoravaju na nove prijetnje po pitanju finansiranja terorizma - 2

Izveštaj George Washington Univerziteta o vraćenim stranim terorističkim borcima na Zapadnom Balkanu – 3

Overseas Prosecutorial
Development, Assistance, and Training

Vijesti o antiterorističkim naporima i informiranje i uvezivanje s partnerima u regiji

Ministarstvo pravde (DOJ), Ured za razvoj, podršku i edukaciju tužilaštava u inostranstvu (OPDAT), u partnerstvu s američkim State Departmentom, Uredom za borbu protiv terorizma

Sjeverna Makedonija je u septembru uvela finansijska ograničenja za 15 svojih državljana zbog njihove podrške ISIS-u. Također u septembru, grupa stručnjaka Ujedinjenih naroda se sastala kako bi razgovarali korištenju novih tehnologija u finansijskom sektoru u terorističke svrhe. Njemačka je u oktobru iz Sirije vratila 12 svojih državljana povezanih sa ISIS-om, a jedan američki univerzitet je objavio studiju o trendovima izricanja kazni i sigurnosnim razmatranjima vezanim uz strane terorističke borce koji su vraćeni na Zapadni Balkan.

Tom Saunders
Rezidentni pravni savjetnik
za borbu protiv terorizma na Balkanu
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Sarajevo
SaundersTN@state.gov

Jasenska Ferizović, pravna savjetnica
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Sarajevo
FerizovicJ@state.gov

Bledar Bashanović, pravni stručnjak
OPDAT/DOJ
Ambasada SAD-a, Tirana
BashanovicB@state.gov

Sjeverna Makedonija stavila na crnu listu 15 stranih terorističkih boraca zbog finansiranja terorizma, vrbovanja i propagande

Sjeverna Makedonija je 19. septembra uvela finansijska ograničenja za 15 stranih terorističkih boraca, regrutera i finansijera. Nametnuta ograničenja ozbiljno ograničavaju mogućnost ovih pojedinaca da koriste i prenose sredstva ili da se bave poslovnim aktivnostima. Ograničenja su nametnuta na neodređeno vrijeme.

Konkretno, Sjeverna Makedonija je na crnu listu stavila sljedeće osobe:

1. Fadila Rustemija - zbog vrbovanja i finansiranja putovanja stranih terorističkih boraca u Siriju i sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a u periodu 2015.-2016.;
2. Azema Latifija - zbog finansiranja putovanja stranih terorističkih boraca u Siriju i skrivanja počinitelja krivičnih djela terorizma;
3. Amira Ismailija - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a;
4. Orhana Ramadanija - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a i širenja terorističke propagande na društvenim mrežama;
5. Orhana Derala - zbog članstva u ISIS-u, vrbovanja stranih terorističkih boraca iz Sjeverne Makedonije i propagiranja ISIS-ove propagande na društvenim mrežama;
6. Fitima Ramadanija - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a i širenja terorističke propagande na društvenim mrežama;
7. Besima Shaqirija - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a;
8. Sadula Zhupanija - zbog članstva u ISIS-u i širenja terorističke propagande;
9. Elmira Avmedoskija - zbog članstva u ISIS-u i širenja terorističke propagande;
10. Emira Isenija - zbog članstva u ISIS-u i širenja terorističke propagande;
11. Jetmira Ismailija - zbog članstva u ISIS-u i širenja terorističke propagande;
12. Adema Kamberija - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a;
13. Nusret Ametov - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a;
14. Abdurrahmana Belja - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a; i
15. Sulejmana Idrizija - zbog sudjelovanja u aktivnostima ISIS-a.

Izvor: Službeni glasnik Republike Sjeverne Makedonije

Njemačka vratila 12 državljana iz kampa Roj u Siriji

Njemačka je u oktobru vratila 12 svojih građana povezanih s ISIS-om iz kampa Roj u sjeveroistočnoj Siriji. U grupi povratnika bile su četiri žene, sedmero djece i mladić koji je u Siriju odveden sa 11 godina. Njemačka ministrica vanjskih poslova Annalena Baerbock izjavila je da je ovom i prethodnim repatrijacijama Njemačka sada vratila gotovo sve svoje državljane koji su bili zatočeni u sirijskim kampovima. Ipak, nekoliko žena je ostalo tamo jer su se odbile vratiti u Njemačku. Po dolasku u Njemačku, pet repatriраних punoljetnih osoba stavljeno je u pritvor, a prema riječima ministricе Bearbock, oni će morati „odgovarati za svoje navodne radnje“ pred njemačkim pravosuđem.

Njemačka je do danas provela šest repatrijacija i vratila ukupno 26 žena i 76 djece iz sirijskih kampova. Njemački sudovi su većinu repatriраних žena procesuirali i osudili za djela povezana sa terorizmom, kao i za druga krivična djela temeljem domaćeg i međunarodnog prava.

Izvori: [Germany repatriates 12 IS-linked citizens from Syria](#)
[Germany Repatriates 12 Citizens From Syrian Jihadist Camp](#)

Stručnjaci UN-a upozoravaju na nove prijetnje po pitanju finansiranja terorizma

Najmanje 20 godina teroristi koriste internet, društvene medije i tehnologiju za svoje ciljeve – uključujući širenje propagande, vrbovanje novih članova i radikalizaciju budućih napadača. Stručnjaci okupljeni od strane Ujedinjenih naroda sada upozoravaju da teroristi zloupotrebljavaju nove tehnologije i one koje su još u

povojima za iskorištavanje sektora finansijskih usluga, otežavajući tako borbu protiv finansiranja terorizma.

U septembru se sastalo više od 20 stručnjaka kako bi razgovarali o tome kako teroristi iskorištavaju nove i tehnologije u nastajanju. Ove sastanke je vodila Izvršna uprava Odbora za borbu protiv terorizma Ujedinjenih naroda (CTED), okupivši na njima stručnjake iz međunarodnih i regionalnih organizacija, vlasti zemalja članica, civilnog društva, akademske zajednice i privatnog sektora.

Tokom ovih sastanaka, eksperti su se fokusirali na dvije glavne ideje. Identificirali su globalne i regionalne trendove u korištenju novih tehnologija za plaćanje i prikupljanje sredstava. Također su razmatrali kako nove tehnologije mogu poboljšati napore u borbi protiv finansiranja terorizma.

Tehnologije u nastajanju mogu se koristiti za prikupljanje donacija za terorističke organizacije, online prodaju čiji profit ide terorističkim mrežama i grupno finansiranje za grupe koje se predstavljaju kao dobrotvorne ili humanitarne organizacije, ali su zapravo paravan za terorističke grupe. U ovim aktivnostima, teroristi koriste sisteme mobilnog plaćanja i kriptovalute poput Bitcoina. CTED upozorava da provedba mjera protiv pranja novca i finansiranja terorizma postaje izazovnija zbog porasta decentraliziranih finansija (DeFi), nezamjenjivih tokena (NFT) i novčanika za kriptovalute bez hostinga.

Kako bi riješile ovu prijetnju, države moraju donijeti odgovarajuće finansijske propise koji pokrivaju te aktivnosti. Pored toga, policija, tužioc i sudije moraju se educirati o

ovim novim trendovima. Moraju imati dovoljno znanja o ovim novim tehnologijama kako bi ih mogli učinkovito identificirati i prekinuti kriminalne aktivnosti u ovom sektoru.

Stručnjaci pod vodstvom CTED-a vladinim dužnosnicima savjetuju da uspostave snažna javno-privatna partnerstva, uključujući „dijalog između finansijskih obavještajnih jedinica i relevantnog sektora finansijske tehnologije (FinTech) u vezi sa prijavljivanjem sumnjivih aktivnosti.“

Iako nove tehnologije donose rizike, one također imaju potencijal da mjere protiv pranja novca i finansiranja terorizma učine „bržima, jeftinijima i učinkovitijima“. Kako bi ostvarili taj potencijal, državni dužnosnici moraju preuzeti inicijativu i iskoristiti snagu novih finansijskih tehnologija.

Izvor: [CTED's tech sessions: Highlights on "Threats and opportunities related to new payment technologies and fundraising methods" | Security Council - Counter-Terrorism Committee \(CTC\)](#)

Izvještaj George Washington Univerziteta o vraćenim stranim terorističkim borcima na Zapadnom Balkanu

U septembru je Program o ekstremizmu Univerziteta George Washington objavio izvještaj u kojem analizira repatrijaciju stranih terorističkih boraca u Bosnu i Hercegovinu (BiH), na Kosovo i u Sjevernu Makedoniju. Izvještaj govori o trendovima u procesuiranju i kažnjavanju stranih terorističkih boraca u tim zemljama, kao i o izazovima i političkim razmatranjima za rješavanje sigurnosnih rizika povezanih sa njihovom repatrijacijom unutar zatvorskog sistema i nakon puštanja na slobodu.

Prema izvještaju, između augusta 2018. i juna 2022. godine te su tri zemlje zapadnog Balkana vratile u domovinu ukupno 31 muškarca povezanog s ISIS-om koje su prethodno zarobile kurdske snage u Siriji. Najmanje 24 repatriраних boraca je uspješno procesuirano prema zakonima koji kriminaliziraju pridruživanje terorističkim organizacijama i putovanja u inostranstvo u terorističke svrhe.

Sjeverna Makedonija, koja je bila prva evropska država koja je javno prebacila strane terorističke borce iz Sirije, vratila je 11 odraslih muškaraca. Prema izvještaju, sudovi Sjeverne Makedonije osudili su najmanje sedmoricu, a protiv ostalih su podignute optužnice. Kazne izrečene u ovim slučajevima kretale su se od šest godina do devet godina, s prosječnom kaznom od 6,4 godine.

Kosovo je vratilo 12 stranih terorističkih boraca. Prema izvještaju, najmanje 10 ih je osuđeno, a dvojica su pod istragom. Na Kosovu su strani teroristički borci osuđeni na zatvorske kazne u rasponu od tri do šest godina, sa prosječnom kaznom od četiri godine. BiH je vratila osam stranih terorističkih boraca, i svi su procesuirani i osuđeni. Kazne izrečene u ovim predmetima kretale su se od jedne godine do šest godina, s prosječnom kaznom od 3,4 godine.

U izvještaju se primjećuje da su zatvorske kazne izrečene osuđenim stranim terorističkim borcima u ove tri zemlje Zapadnog Balkana znatno niže od kazni izrečenih za slična krivična djela u zemljama Evropske unije ili u Sjedinjenim Državama, gdje je prosječna zatvorska kazna 9, odnosno 13,1 godina. Međutim, navodi se, također, da su kazne za vraćene strane terorističke borce generalno duže od kazni izrečenih licima osuđenim za druge aktivnosti povezane sa ISIS-om.

Kazne u BiH i na Kosovu i dalje graniče sa zakonskim minimumom. Izvještaj navodi da je ova blagost pri odmjerenju kazni neuobičajena s obzirom na to da su se repatriрани борци борили уз ISIS mnogo duži vremenski period i tako pokazali „jaču predanost cilju organizacije“ od drugih pojedinaca koji su se dobrovoljno vratili ranijih godina. Nadalje, u Siriju su često putovali „sa predumišljajem i kao dio grupe istomišljenika, ili u koordinaciji sa džihadističkim mrežama koje djeluju između Zapadnog Balkana i Sirije“, što je još jedan pokazatelj njihove odlučnosti i namjere. S tim u vezi, izvještaj smatra da bi vlasti trebale preispitati i prilagoditi raspon kazni prije nego što se u budućnosti izvrše nove repatrijacije.

Kako se navodi u izvještaju, iako ih je malo u zatvorima, strani teroristički borci predstavljaju veliki rizik za sigurnost zatvora zbog svojih veza sa terorističkim mrežama i iskustva na bojnopolju. Stoga bi zemlje trebale uložiti više sredstava u razvoj alata za procjenu rizika utemeljenih na dokazima i učinkovitim strategijama upravljanja rizikom kako bi se spriječila radikalizacija u zatvoru i vrbovanje drugih zatvorenika. S obzirom na to da će većina stranih terorističkih boraca biti puštena iz zatvora između 2023. i 2025. godine, savjetuje se da vlasti „pojačaju napore u pogledu rehabilitacije i reintegracije u pripremi za njihov ponovni ulazak u društvo.“

Izvor: [A. Shtuni The Western Balkans: Repatriated Foreign Terrorist Fighters, Sentencing Trends, and Security Considerations](#)